

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XX. De Feudis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63440)

annexum, nec ista annexio ab Episcopo, minùs ab ipsis permutantibus, tolli potest; & quia aliud non habent, hoc jus spiritali annexum dant vel promittunt pro pecunia, atque ideo committunt Simoniam Juris Divini. *arg. can. 7. caus. 1. q. 3.* Certè hoc modo etiam vendibilia redderentur omnia beneficia sine Simonia, quia venditor protestari posset ac dicere, quòd solos redditus annuos à titulo abstractos vel jus ad illos vendat, jus verò & titulum beneficii donet: quod nemo facile admiserit. Ad 2. *C. Ant. N. Conf.* quia Ecclesiarum illarum Parochialium, quæ pleno jure fuerunt incorporatæ duobus Conventibus, fundi, ex quibus aliqui, ad unam Ecclesiam pertinentes, ferebant ampliores redditus, fuerunt aliquid merè temporale, ac insuper in Conventuum dominio, atque ideo facilè ostenditur, quòd merè temporale, nimirum ipsi fundi meliores, pecuniâ compensatum fuerit: econtra beneficiati nullius rei, quàm juris ac tituli beneficalis dominium habent, & ideo, si pro hoc paciscuntur de compensatione pecuniaria, conveniunt de temporali dando pro spiritali. Ad 3. *dist. Conf.* non est Simoniaca, si fiat autoritate Pontificis, jus ad fructus futuros, vel excessum fructuum, separantis à titulo spiritali, qui solus id potest. *C. Conf.* si fiat ab inferiore quocunque. *N. Conf.*

TITULUS XX.

De Feudis.

SUMMARIUM.

1. 2. 3. 4. *Quid & quotuplex sit Feudum.*
5. *Quibus modis acquiratur.*

6. 7.

6. 7. *Quinam in illo succedant.*
 8. *Ad quid obligetur Dominus directus.*
 9. *Ad quid Vasallus, seu Feudatarius,*
 10. *Actio Feudalis.*
 11. 12. *Quibus modis amittatur Feudum.*

F *Feudum*, sicut de Emphyteusi, cui valde vicinum est, diximus, sumitur I. *objective* pro ipsa re in feudum concessa, vulgò *Lehen/Lehen-Gut/Lehen-Stuck/* & sic opponitur *allodio*, seu bonis *allodialibus*, quæ in Germanico appellamus *Frey-eigene Güter/Aligenthum*. 2. *effective* pro jure, quod ex concessione feudi tam *Domino directo*, *Lehen-Herrn/* à quo conceditur quàm *Vasallo seu Feudario*, aut *Beneficiario*, *Lehen-Mann/Lehen-Trager/* à quo accipitur, circa rem feudalem resultat. 3. *formaliter* pro contractu ipso, *Lehen-Geding/* quo res conceditur in feudum. In hoc contractu *essentialia*, sine quibus non consistit, sunt 1. mutua conventio & consensus. 2. translatio domini utilitatis (quod nihil est aliud, quàm jus utendi fruendi tanquam re propria, seu usufructus causalis) 3. & quidem rei immobilis, vel immobili æquivalentis. 4. retentio tamen domini directi, seu proprietate. 5. promissio fidelitatis ex parte accipientis. *Naturalia* verò, quæ quidem per se & ex natura hujus negotii insunt, excludi tamen per conventionem possunt, qualia sunt I. ut benevolè & gratis, sine pretio, concedatur rei utilitas. 2. perpetuò, & cum jure succedendi hæredibus indulto. 3. & quidem solis agnatis, seu masculis, ab intestato venientibus. 4. sub nova tamen investitura. 5. &

5. & sine potestate alienandi absque consensu Domini. 6. ut accipiens sub juramento promittat fidelitatem. 7. & se obliget ad servitia personalia.

2 Dico 1. Feudum *formaliter & essentialiter* statutum est contractus consensualis bonæ fidei, quo alicui conceditur res immobilis, aut immobili æquivalens, cum translatione domini utilis, & sub onere fidelitatis specialis. Communis quoad rem ex 2. *feud. tit. 1. 3. & 23.* Prout verò involvit quoque *naturalia*, dicitur esse benevola ac perpetua concessio rei immobilis vel immobili æquivalentis, translato dominio utili retenta proprietate, in alterum sub onere specialis fidelitatis juratæ, servitii personalis, & inalienabiliter in non-hæredes agnatos sine consensu Domini. Communis Feudistarum quoad rem. Differt ab *Emphyteysi*, quòd in hac promittatur canon annuus & realis, non fidelitas, aut servitia personalia. A *Locatione*, quòd in hac non concedatur dominium utile, sed solum usus rei. Ab *Usufructu formali*, quòd in hoc non dominium utile, sed solum jus reale utendi fruendi alienis rebus certæ personæ tribuatur. A *Causali* verò, quòd in hoc non promittatur fidelitas aut obsequium personale. A *Contractu Censuali*, quòd in hoc transferatur etiam dominium directum reservata pensione annua. A *Mutuo*, quòd in hoc datur res fungibilis cum omni dominio. A *Contractu Libellario*, quòd in hoc statim temporibus res concessa revocetur datâ certâ pecuniâ. *Objic. 1.* feudum non perficitur, nisi fiat traditio rei in feudum concessæ per investituram: ergo non perficitur solo consensu: ergo non est contractus consensualis. 2. feudum est contractus per

consuetudinem introductus, quia Jus Feudale est & dicitur *Consuetudinarium*: sed hoc est stricti Juris: ergo & contractus feudalis, non bonæ fidei. R. ad 1. Traditio per investituram est solum complementum accidentale & integrale ad transferendum jus in re, sicut traditio in emptio-venditione, non substantiale. Ad 2. Licet sit contractus per consuetudinem primitus introductus, regulatur tamen præcipuè secundum Jus Commune scriptum. 2. feud. tit. 1. pr.

Dico 2. Feudum præsertim *objectivè* spectatum, dividitur in *Proprium*, seu *Rectum*, in quo nempe reperiuntur non solum essentialia, sed etiam omnia naturalia feudi, quale in dubio esse præsumitur. Et in *Improprium* seu *non-Rectum*, in quo solum essentialia, non verò omnia feudi naturalia concurrunt, seu quod in aliquo à natura feudi declinat. Species Feudi *propriii* sunt 1. feudum *Nobile*, *Ritter-Lehen*/ quod illum, cui confertur, vel supponit esse Nobilem, vel facit ex voluntate Domini concedentis potestatem nobilitandi habentis: & *Ignobile*, *Gemein-Lehen*/ *Burger-oder Bauer-Lehen*/ quod Nobilem non supponit, nec nobilitatem confert. Si prius concedatur cum quadam potestate Regali, *mit Landts-Sürstlicher Hocheit*/ vel cum jure exercendi Regalia, ut si concedatur Regnum, Principatus, Comitatus, vel, qui in Germania quoad hoc æquiparatur, Baronatus, vocatur *Regale*, *Sahnen-oder Scepter-Lehen*; quia per vexillum, si Laico, & per sceptrum, si conferatur Ecclesiastico, fieri solet investitura. 2. *Novum*, quod quis acquirit primus, & non per successionem in jam ac-

Pars I.

Ccc

qui

quisito ab uno ex Majoribus: ac *Antiquum* seu *Verus*, quod etiam vocari solet *Paternum*, vel *Avitum*. *Stammen-Lehen* / *Alt-Bätterlich-Lehen* / quod quis acquirit per successionem ab aliquo ex Ascendentibus, vel progenitoribus. 3. *Hæreditarium ex pacto & providentia*, h. e. in quo ex pacto primi acquirentis & provisione Juris Feudalis prospectum est solis agnatis descendantibus, ut feudum conservetur in familia, vel certa gente; quapropter & *Familiare*, aut *Gentilitium* dicitur, vel *Feudum Familiæ*, sive dein descendantes agnati quoad alia defuncti vasalli bona hæredes sint, sive non. 4. *Ecclesiasticum*, *Krumbstabs-oder Krumbstäbisch-Lehen* / quod conceditur à Prælato Ecclesiastico in bonis ad Ecclesiam pertinentibus; vel, ut est probabile, quod Prælato aut Communitati Ecclesiasticæ etiam à Laico, v. g. ab Imperatore, concessum est: & *Saculare*, quod à Laico in bonis ad Ecclesiam non pertinentibus constituitur, & datur Laico. 5. *Ligium* à ligando antonomastice dictum, quia ita arctè ligat vasallum, ut Domino præstet fidelitatem adversus quoscunque (excepto tamen semper Summo Pontifice. *arg. c. 19. de Jurejur.*) & hinc à nemine, nisi à Superiore non recognoscante, concedi, nec à duobus Dominis recipi potest: & *non-Ligium*, in quo vasallus ita se obligat Domino ad fidelitatem, ut simul maneat obligatus antiquiori Domino, à quo aliud habet feudum, item Summo Principi, nempe Imperatori, vel Regi: & tale censetur ordinariè esse feudum. 6. *Datum*, & *Oblatum*: illud sumit initium à concessione Domini; istud à Vasallo, qui rem

rem propriam Domino obtulit in titulum & nexum feudalem. Sed oblatum potius ad feuda impropria referendum est, quia in eo potius Vasallus præstat beneficium Domino, quàm accipiat.

Species Feudi *Improprii* sunt I. *Hæreditarium*, 4
vel *simpliciter* tale, in quo succedunt omnes hæredes, etiam extranei, per testamentum vocati, proin multum habet de natura allodii, vel *secundum quid*, in quo succedunt quidem soli descendentes, at non solum masculi, sed etiam fœminæ, saltem deficientibus masculis, aut ubi successor feudalis adstringitur ad facta defuncti præstanda, aut alio modo succeditur, quàm recepta feudorum natura exigit. 2. *Fœmineum*, *Guncshel-Lehen*/ quod vel primitus à fœmina fuit acquisitum, vel cui adjectum est pactum, ut & fœminæ succederent, licet primus acquirens fuerit masculus: huic opponitur *Masculinum*, *Manns-Lehen*: cum enim feuda originaliter concedi consueverint ob servitia militaria, & ad propagandas familias sub eodem stemmata & nomine, *Stamm und Nahm*/ ad quod utrumque non quadrant fœminæ, feudum fœmineum rectè inter *Impropria* refertur. 3. *Francum* seu *Liberum*, *Grey-Lehen*/ in quo vasallus vel ad nulla servitia, & onerosas præstationes, obligatur, vel ad certa tantum, non autem ad omnia, v. g. non ad militaria, licet per se illa exigeret natura feudi. 4. *Emptitium*, quod non gratis, sed pro pecunia datur. 5. *Pignoratitium*, *Pfand-Lehen*/ quod à Domino debitore constituitur pignoris loco, ita ut à Domino possit redimi solutò debitò, & non simpliciter transeat ad descen-

dentes masculos vasalli. 6. *Bursaticum*, *Beut-*
tel-Lehen / quod nimirum servit bursæ Domini,
 cui *relevium*, *Lehen-Reich* / quod est vigesima
 pars pretii, quo æstimatur bonum feudale, pro
 in 5. pro 100. solvi debet toties, quoties sive
 in persona Domini, sive in persona Vasalli con-
 tingit mutatio: & talia sunt valde frequentia, &
 in Bavaria ferè omnia plebeja & rustica, ac ple-
 rumque sunt Emptitia. In his ultimis per se non
 est obligatio præstandi servitia personalia, aut
 canonem annuum. Succedunt hæredes ab inte-
 stato, etiam fœminæ, licèt petere debeant ad-
 missionem intra annum & diem. Si vasallus non
 habet hæredes ab intestato successuros, potest
 per actum inter vivos alienare feudum requisito
 consensu Domini, quem tamen iste sine justa cau-
 sa necesse est nequit. Si verò habeat hæredes ab in-
 testato, validè non alienat in extraneum sine con-
 sensu Domini, licèt consensus hæredum non re-
 quiratur. Sed de his Jus Bavar. tit. 11. art. 3. &
 4. consulatur. 7. *Feuda Personalia* vel *Tempora-*
lia, quæ nimirum ad dies vitæ, vel ad tempus
 alicui conceduntur, uti feudum *de Camera*, quan-
 do ex ærario Principis alicui assignatur certa pe-
 cuniæ summa: feudum *de Cavena*, quando ex
 cella Principis vel horreo certa vini vel frumen-
 ti quantitas: feudum *Quardia*, quando dicti pro-
 ventus annui ob onus custodiendi arcem vel
 alias res conceduntur: feudum *Castaldia*, quan-
 do ob onus administrandi œconomiam: feudum
Advocatia, quando ob alia negotia: & feu-
 dum *Aulicum*, quando ob officium Aulicum ali-
 cui ad certum tempus constituuntur: *feudum*
Sol-

Soldata verò, quando sine omni onere. Sed hæc impropriissima feuda ferè in desuetudinem abierunt; exceptis in Germania quatuor officiis *Pincerna, Dapiferi, Camerarii, & Mareſchalli*; quæ in Principatibus & Episcopatibus hodie dum durant, & cum feudis, quibus annexa sunt, ad hæredes masculos perpetuo transeunt. Reliquis successerunt Stipendia, Salaria, & Pensiones gratuita.

Dico 3. Feudum *effectivè* præcipuè sumptum 5
acquiritur tribus modis. 1. Contractu seu conventionione feudali, quæ completur per investituram, ut acquiratur jus in re. 2. Præscriptione. 3. Successione. Sed de singulis aliqua sunt notanda, & quidem de *primo modo*, Investituram, *Belehnung/ Lehens-Empfangnus/* esse actum, quo Dominus Vasallo fidelitatem promittenti possessionem feudi concedit: si realiter eum introducat, vocatur Investitura *propria*, si solùm tradatur signum cum verbis Investituram significantibus, *abusiva*: hanc aliqui negant sufficere, sed meliùs affirmant alii propter textum 2. *feud. tit. 33.* præsertim cùm in allodialibus traditio ficta, & per signum fieri possit, & Jus Feudale aliter non probetur disponere; saltem sufficet ad hoc, ut facta traditione signi facultatem acquirat Vasallus propria auctoritate capiendi possessionem actualem. Aliqua Investitura omnino necessaria esse dicitur 1. *F. 25.* cùm dominia rerum non nisi traditionibus transferantur, non pactis. *l. 20. C. de Pactis.* Dein observa, vasallum posse feudum, vel partem feudi, rursus alteri subinfundare, & alterum investire, etiam sine consensu

Domini, modò huic quoad servitia, aut alia, nihil damni emergat. 2. Feud. 34. §. 2. & non ultra tempus, quo subinfeudans retinet jus in feudo; nam *resoluto jure dantis resolvitur & jus accipientis*, ut habet Brocardicum, item observa, etiam Communitatem esse capace[m] accipiendi feudum, licet constituere debeat *quasi-Vasallum*, eimen *Lehen-Trager* / qui accipiat Investituram, & quo mortuo Communitas, utpote quæ nunquam moritur, petat renovationem Investituræ.

De *secundo modo* animadvertite, eodem tempore per Præscriptionem acquiri feuda, quo allodia immobilia, vel immobilibus æquivalentia, ut sunt jura incorporalia, v. g. venandi &c. quia Jus Feudale nihil videtur immutasse circa tempus Præscriptionis: unde absente titulo, nimirum Investitura, requiritur tempus longissimum 30. vel 40. annorum, ut quando quis 30. annis possedit rem allodiam alicujus tanquam feudalem, ipsi fidelitatem & servitia præstando, atque sic velut Dominum agnoscendo: aut vicissim, quando rem propriam & allodiam tenuit tanquam feudalem, ac alteri tanquam Domino directo, qui verò talis non erat, fidem & servitia exhibuit 30. annis: his casibus præscribitur jus feudale, à Vasallo in priori, à Domino autem in posteriori casu. 2. F. 26. §. 4. Econtra interveniente titulo sufficit tempus longum, nempe 10. anni inter præsentem, & 20. inter absentes: v. g. si quis per Investituram accipit rem in feudum ab eo, qui dominus rei non erat: vel si quis fuit investitus in re feudali, sed ad alium vasallum spectante, eamque possedit longo tempore, dominium utile acquirit. text. in 4. F.

87. Nec

§7. Nec enim apparet, cur plus temporis requiratur ad acquirendum dominium utile, quàm ad acquirendum per viam Præscriptionis dominium plenum, ex directo & utili conflatum.

De tertio modo nota, successionem ex Testamento non dari regulariter in feudo. 1. F. 8. pr. nisi nempe vel simpliciter Hereditarium sit, vel Novum, in quo descendentes necdum habent jus quæsitum, vel Bursaticum, juxta Jus Bavar. art. 4. cit. vel denique nisi in feudo proprio accedat consensus tam Domini directi quàm Agnatorum. Proin in feudo Gentilitio seu Hereditario ex pacto & providentia sola successio ab intestato locum obtinet, & quidem eo modo & ordine, quo succeditur in allodialibus. 2. F. 37. pr. ubi nempe Jus Feudale non disponit aliter, uti in quibusdam facit. Unde

Quæres, quinam succedant in feudo Familia, & Proprio? §. nisi aliud per Pacta conventum sit, soli descendentes masculi, naturales & legitimi simul, non laborantes vitiò corporis aut mentis, & quidem primò filii, dein nepotes in infinitum, ac si plures sint in eodem gradu, in capita, nisi feudum sit individuum. Communis ex Jure Feudali, nimirum 1. F. 1. 6. & 8. item 2. F. 11. 13. 26. 36. 50. Ubi deficiunt Descendentes, in Feudo Antiquo (non in Novo. 1. F. 1. §. 2. & 2. F. 11. 12.) vocantur Collaterales agnati, nempe fratres defuncti vasalli, eorùmque filii, modò sanguinem ducant à primo acquirente (& sic etiam isti vocari possunt Descendentes respectu primi acquirentis) sine distinctione inter fratres germanos, & consanguineos, iterum in capita, liberi tamen unius

fratris jam defuncti jure repræsentationis ac in stirpem; quod tamen jus repræsentationis cessat, ubi fratres, & eorum liberi desierunt; & tunc succedunt semper agnati gradu proximiores ultimo possessori, non primo acquirenti, atque ita, ut, si feudum semel ad aliquam lineam collaterallem pervénit, non antè ad aliam transeat, quàm si illa penitus defecerit. Rursus communis ex 1. F. 8. 2. F. 11. 31. 50. Unde à successione excluduntur 1. Ascendentes, pater vel avus Vasalli defuncti. 2. filii naturales tantùm, consequenter & spurii, & legitimi tantùm seu adoptivi, atque etiam legitimatedi, nisi legitimatedi sint per subsequens Matrimonium. 3. filii Clerici, aut Religiosi effecti, muti, surdi, cæci, claudi, furiosi, mente capti (licèt hi vi consuetudinis dicantur hodie admitti præstitis per Vicarios servitiis) filia, neptes, & omnes fœminæ; tum quia hæ personæ ad servitia militaria, & pleræque etiam ad propagandam in flore familiam, quæ sunt propria & naturalia hujus feudi, non sunt idoneæ. 4. cognati tantùm, seu ex fœminis, filia vel sorore Vasalli, descendentes consanguinei, item fratres uterini tantùm: *ad cognatos enim beneficium (feudum) non pertinet, neque beneficii successio.* 2. F. 11. cit.

Circa successionem Descendentium adhuc advertite 1. eos in feudo succedere, licèt à patre fuissent exhæredati quoad reliquam hæreditatem; quia feudum ipsis debetur & quæsitum est à primo acquirente, & nulla ordinatio defuncti locum habet in feudo. 1. F. 8. Econtra 2. filium nec in feudo succedere, si reliquam patris hæreditatem repudiet. 2. F. 45. 51. §. 4. quod tamen ad alios agno-

agnatos non extenditur. 3. filium, si succedat in feudo obligari ad solvenda debita à patre contracta, regulariter tamen non agnati collaterales; quia filius solus non potest repudiare reliquam patris hæreditatem, si velit succedere in feudo.

Dubitabis, an ergo Clerici & Religiosi, item 7
 fœminæ, nunquam sint capaces succedendi in feudo? R. 1. in feudo familiæ & proprio nunquam, juxta dicta. R. tamen 2. Clerici & Religiosi ad dies vitæ præ agnatis remotioribus capaces sunt succedendi in feudo Improprio, & non strictè Gentilitio, nempe si feudum sit hæreditarium, fœmineum, emptitium, francum, quod nulla requirit servitia personalia, vel ita, ut per alium præstari possint, vel talia, quæ sine indecentia à Clericis & Religiosis personaliter obiri possunt, uti esset benedicere Mensæ, concionari in Aula &c. Ita enim supponitur 2. F. 40. §. *fn. inc. 6. & 7. de for. comp.* Et confirmatur ex consuetudine, utique vel maximè attendendâ in hac materia, vi cujus in Germania Episcopi, Abbates & alii Prælati Ecclesiastici feuda ab Imperio & Imperatore obtinent, imò & Canonici ad successionem in feudis admittuntur, uti testantur præstantissimi Feudistæ apud & cum D. Christoph. de Chlingensperg *de Feudis c. 6. q. 18.* R. 3. Fœminæ pariter succedunt in feudo fœmineo, hæreditario, emptitio &c. sed ita, ut non admittantur, quamdiu Masculus supereff, etiam alterius lineæ, originem tamen habentis à primo acquirente; imò masculus ex fœmina etiam descendens præfertur fœminæ. 2. F. 17. 18. 30. nisi feudum sit simpliciter hæreditarium, aut fœmineum cum jure primogenituræ.

Id quæstionis est ventilatæ, an fœmina, aliàs feudi capax, semel à successione per masculum exclusa, maneat deinceps perpetuò exclusa, etiam si postea omnes masculi deficiant? Ad quod §. 4. probabiliùs non manet perpetuò exclusa, sed, ubi nullus superest ampliùs masculus à primo acquirente descendens, ad successione[m] admitti debet. text. clarus in 2. F. c. 17. cit. ibi: *non patet locus fœminæ in feudi successione, donec masculus superest ex eo, qui primus de hoc feudo fuerit investitus*: ergo fœminæ solùm sub conditione, si & quamdiu masculus superest, excluditur, consequenter masculis deficientibus feudum aperitur fœminæ, non Domino. Cæterùm communis DD. ex æquitate & longissima praxi observat, fœminis à feudo exclusis, & aliunde ex hæreditate non habentibus alimenta, & dotem competentem, ea præstari & constitui debere in feudo non solùm à fratre, sed etiam à quovis agnato, ad quem devolvitur, imò & à Domino, si ad hunc fuerit reversum feudum.

Objic. I. Vasallus, si Clericus fiat aut Religiosus, amittit feudum jam habitum. 2. F. 26. §. 4. *quia desit esse miles sæculi, qui factus est miles Christi: nec beneficium pertinet ad eum, qui non debet gerere officium.* 2. Feud. 21. ergo multò minùs admitti debet ad successione[m] in feudo nondum habito, ut in terminis habet textus in 2. F. 30. in fin. 2. In 1. F. 6. §. 1. sic habetur: *siquis eo tenore feudum acceperit: ut ejus descendentes masculi & fœminæ illud habere possint: relictò masculò, ulterius fœminæ non admittuntur.* Et in subsequente §. 2. dicitur: *mutus feudum retinere non potest.* ac de-

demum subjungitur: & his omnibus casibus feudum amittitur, & ad dominum revertitur: ergo fœmina semel exclusa deinceps non amplius admittitur, & feudum aperitur Domino, sicut quando Vasallus est mutus, qui succedendi est incapax. R. ad 1. Illi textus exaudiendi sunt de feudis strictè Gentilitiis, in quibus servitia personalia, statui Ecclesiastico indecora, ac indispensabiliter per ipsum Vasallum præstanda, exiguntur, non de aliis, in quibus Jus Feudale non stringit, ut fatentur optimi Feudalistæ, Rosent. Vultejus, Schrader. &c. licèt heterodoxi; vel correctum est à Jure Canonico c. 6. & 7. cit. utpotè in præjudicium personarum Ecclesiasticarum disponere præsumens, easque à successione absque causa excludere. Ad 2. tò ulterius vel facit sensum, quòd *ultra*, h. e. juxta masculinum non succedat fœmina, vel quamdiu masculus superest, etiam ulterior seu remotior gradu. Verba finalia textûs solùm referenda sunt ad mutum, de quo in §. 2. disponitur, ita ut sensus sit, *his omnibus casibus*, ubi Vasallus est mutus, *feudum ad Dominum revertitur*. Ratio sic interpretandi inter alias est hæc, ut evitetur contradictio Juris Feudalis, & textus minùs clarus conformetur cum textu longè clariori in 2. F. 17. cit.

Dico 4. Dominus directus ex contractu feudali obligatur 1. Vasallo præstitâ fidelitatis promissione feudum tradere, eúmque in vacuam possessionem mittere, concessô dominiô utili. 2. præstare evictionem, si rem alienam, ignorante id Vasallo, tradidit. 3. servare vicissim fidelitatem Vasallo, nimirum cavere, ne, Vasallo, vel ejus rebus, aut familiæ vis inferatur aut periculum struatur,

ne

ne injuria inferatur &c. 4. præstare culpam etiam levem, per quam ipsi nocuit. Sumuntur hæc ex 2. F. 6. 7. 25. & ex l. 5. §. 2. ff. commod.

9 Dico 5. Vasallus obligatur 1. Domino promittere, vel, si is exigat, etiam jurare fidelitatem, quæ consistit in eo, ut avertat damna in vita, honore, & bonis Domino, aut personis ei proximè conjunctis impendentia, consiliò & auxiliò adjuvet, ac positivè defendat in vita, honore & bonis, secreta non própalet, ac nihil adversùs eum machinetur. 2. præstare servitia secundùm tenorem conventionis & Investituræ, vel secundùm consuetudinem, modò à Domino requisitus fuerit, imò, ubi gravius est periculum, etiam ultrò. 3. Dominum tanquam Superiorem agnoscere, & coram ipso tanquam Judice, & Paribus Curia, seu Convasallis, in causa feudali respondere. 4. re feudali, prout decet diligentem patremfamilias, & juxta inita pacta, uti, ac frui, atque damna, quæ per culpam etiam levem intulit, compensare. 5. non alienare feudum (nisi sit hæreditarium) irrequisitò Dominò. 6. petere renovationem Investituræ intra annum & diem, quoties contingit mutari Dominum, vel Vasallum, solutò, prout hodierna habet praxis, releviò. Desumuntur hæc ex 2. F. 3. 6. 7. 23. 24. 44. 52. 55.

10 Dico 6. Ex his mutuis obligationibus utriusque oritur *actio Feudalis* (quia est contractus bilateralis, & propterea bonæ fidei) Domino quidem adversùs Vasallum ad ea præstanda, ad quæ hunc, Vasallo autem adversùs Dominum ad ea præstanda, ad quæ istum obligari diximus. Quæ actio est personalis, rei persecutoria, utrinque transiens

fiens ad hæredes. Competunt insuper utrique interdicta possessoria, & Vasallo rei vindicatio utilis, Domino autem directa, adversus quoscunque, uti de Emphyteusi dictum est.

Dico 7. Feudum effectivè & objectivè sum- I I
 prum, amittitur ex triplici capite. 1. *ex parte rei feudalis*, ut si intereat. 2. *ex parte Domini*, ut si contra Vasallum committat tale delictum, propter quod Vasallus contra Dominum delinquens amittit dominium utile. 2. *F. tit. 26. V. Domino committente. & tit. 47.* aut si sine consensu Vasalli alienet proprietatem, excepto casu, quo alienat universitatem bonorum, cui feudum est annexum. per *tit. 6. & 26. Feud. 2.* aut si decedat sine hærede; in his enim casibus dominium directum cum utili consolidatur, & ad Vasallum devolvitur, qui & succedit exclusò Filiò, ut tenent Feudistæ communiter propter mutuam correlationem, & mutuum fidelitatis nexum, qui datur inter dominum & Vasallum, & ideo ad imparia judicari non debent. 3. *ex parte Vasalli*, quod dupliciter fieri potest. 1. sine culpa seu delicto, ut si moritur sine hærede ad feudum qualificato: si feudum refutat, h. e. renuntiat feudo, aut illius retinendi fit incapax, v. g. propter cæcitatem, & alius, ad quem agnationis jure devolvatur, non adest. Et in his casibus feudum dicitur *aperiri Domino, fällt dem Herren haimb.* 2. ex culpa seu delicto, quod in hac materia vocatur *Felonia*, propter quam feudum dicitur *committi, cadere in commissum, fieri caducum, verwürct / verworct* &c.

Talia

Talia delicta vel sunt *omissionis*, ut si intra annum & diem à cœpta possessione feudi negligenter Investituram non petit: si servitia, cùm posset & deberet, præstare renuit: si Domini vitam vel bona in periculo posita eripere, machinationes noxias avertere, in prælio derelictum tueri, vel vulnerato assistere neglexit. 1. F. 22. 2. F. 24. 52. &c. Vel sunt *comissionis*, ut si directè offendit personam Domini, vel ejus honorem, aut bona invasit: ejus secreta revelavit: fœdus & amicitiam cum Domini hostibus contraxit: si eum criminaliter accusavit, vel sponte testem aut Advocatum contra ipsum saltem in causa criminali egit: aut si indirectè offendit Dominum, lædendo personas valde conjunctas aut ad illius familiam pertinentes, v. g. rem turpem habendo cum uxore, filia, sorore Domini, vel cum uxore filii, aut cum nepte ex filio: item si proprium parentem, nepotem &c. occidit, crimen læsæ Majestatis, vel aliud (licet nec directè nec indirectè in Dominum directum) valde atrox commisit, ex quo redditus infamis honestè in Curia Domini stare non amplius potest. 1. F. 5. 17. 21. & 2. F. 6. 7. 24. 33. 51. 57. Denique si rem feudalem notabiliter fecit deteriorem: si illam effectu secuto alienare attentavit alienatione cæteroquin (præcisivè à consensu Domini non adhibito) validâ, & propriè dictâ, per quam transfertur in alium utile dominium. 2. F. 6. 9. 38. 42. 44. 52. 55. Ad quam etiam referatur oppignoratio vera, per quam feudum oppignoratum simul traditur; non verò hypothecatio, licet & hæc invalida sit, si fiat sine consensu Domini, & Agnatorum, ut isti indè non teneantur:

tur:

tur: sicut & transactio, quæ fit bona fide, & ita, ut res maneat feudalis, licet in colligante in transferatur, est permiffa, etiam sine consensu Domini. 2. F. 26. v. *si Vasallus de beneficio.* & 2. F. 43. Et in his casibus, si feudum sit Novum, simpliciter revertitur ad Dominum. per *tit. 24. in fine v. si tamen. F. 2.* si Antiquum, facienda est distinctio: vel enim delictum est commissum in ipsum Dominum directè vel indirectè: vel facta injusta alienatio? & feudum revertitur quidem immediatè ad Dominum, at solum quamdiu delinquens, aut ejus filii, aut descendentes (saltem si sint hæredes delinquentis in aliis bonis, uti ordinariè debent esse, si velint succedere in feudo) vivunt, postea verò redit ad Agnatos. 2. F. 26. §. 5. & 2. F. 31. 38. 44. 55. & 4. F. 78. Vel delictum fuit commissum in extraneum, & tunc nullatenus ad Dominum, sed ad agnatos feudum pervenire debet. 2. F. 24. v. *denique.* & *tit. 37.* Sicut etiam, si Prælati Ecclesiæ feloniam committat, solum tamdiu feudum revertitur ad Dominum, quamdiu Prælati vivit, aut non amovetur: dein verò redit ad successorem. 2. F. 40. per c. 76. de R. J. in 6. ibi: *delictum personæ non debet in detrimentum Ecclesiæ redundare.*

Dico 8. Ut feudum amittatur in casu tam *Aper-* 12
tura, quàm *Felonia,* opus est voluntate Domini declarantis se feudum velle pro *aperto* vel *com-*
misso habere. 2. F. 21. 22. item sententiâ vel con-
demnatoriâ, si caducitas est dubia, vel declara-
toriâ, si caducitas est notoria. 1. F. 21. 22.

2. F. 21. 22. *citt. Jus Bavar.*

tit. 12. art. 6.

O. A. M. D. G.

